

MILJØPUNKT

AGENDA 21 · FOR ET BÆREDYGTIGT KBH

NØRREBRO

Beretning for Miljøpunkt Nørrebro 2012

Udgave til Nørrebro Lokaludvalg

Beretning for Miljøpunkt Nørrebro 2012

Indholdsfortegnelse	Side 2
Beretning for Miljøpunkt Nørrebro 2012	Side 3
Oversigt over aktiviteter i 2012 - Miljøpunkt Nørrebro	Side 4
Byforgrønning - By Oasen	Side 4
Byforgrønning - Lokal afledning af Regnvand, LAR.	Side 9
C - Affald - Afaldssortering	Side 14
Byforgrønning - Ladegårdsåen	Side 17
Trafik - Cykelfremmere	Side 20
Deltage i Festivals	Side 21
Ledelsesberetning 2012	Side 23
Regnskab 2012 for Miljøpunkt Nørrebro	Side 24

Beretning for MiljøPunkt Nørrebro/Årsplan for Nørrebro

Beretningen for MiljøPunkt Nørrebro er inddelt i 5 indsatsområder, der fungerer som en gennemgående struktur for Miljøpunkt Nørrebros arbejde. De første 3 indsatsområder, er Finansieret af Nørrebro Lokaludvalg Puljemidler og andre fonde + samarbejdsparter. De 2 sidste indsatsområder indgår som aktiviteter og afholdes af driftsbudgettet, lige som den administrative drift af miljøpunkt Nørrebro

- Byforgrønning, ByOasen
- Byforgrønning, Lokal Afledning af Regnvand
- Affald, Affaldssortering
- Byforgrønning, Ladegårdsåen
- Trafik, Cykelfremmere

Årsplanen danner struktur for afrapportering og derfor rummer den en oversigt over de resultater vi ønsker at opnåede på det lokale miljøarbejde og dokumentere anvendelsen af Nørrebro lokaludvalgets driftsstøtte – ikke bare til administrativ drift af et miljøpunkt – men også til konkrete miljøaktiviteter og opnåede resultater. Arbejdsområder er på forskellige trin i processen og kan derfor præsenteres lidt forskelligt.

Beretningen er svaret på Succeskriterierne, der er opført i Årsplan 2012.

Lokal Forankring

Et grundlæggende udgangspunkt for Miljøpunkt Nørrebros arbejde er, at inddrage bydelens borgere og eksisterende netværk. Således er det ikke hensigten, at Miljøpunkt Nørrebro skal udføre bæredygtige projekter for borgerne, men snarere at Miljøpunkt Nørrebro skal indgå i et tæt samarbejde med bydelens borgere og aktører, så begge parter føler et ansvar for at fremme en bæredygtig udvikling.

Succeskriterier 2012 – 13

- Miljøpunkt Nørrebro daglige tilbud om 'åbent hus rådgivning' til borgerne, 1480 timer i 2012
- Nørrebro Delecykel/Miljøpunkt Nørrebro ladcykler udlånes til borgere 250 gange
- Arbejdspladser til borgere og frivillige, der ønsker at igangsætte miljøprojekter, min 1 projekt.
- Alle Miljøpunkt Nørrebro indsatsområder skal kunne findes i pressen både lokalt (Nørrebro Bladet, minimum 10. gange) og national (minimum 2. gange)
- Deltage i: Københavns Kommunes Miljøfestival, Nørrebro Festivalen, Kulturelle Markedsdage, Kvartersfesten i Guldbergsgade Og Festen i Haraldsgade,

MiljøPunkt har været åben daglig, i hele perioden og været til rådighed for borgere der har haft interesse i Miljøarbejdet herunder udlevering af Baby Bags og udlån af vores 13 ladcykler, der minimum har været udlånt den krævede antal. Pt. er ladcyklerne udlånet lukket for vinteren og omstrukturering.

Vi har 10 arbejdspladser der flittigt bliver udlånt til borgere der ønsker at arbejde med Miljø. Fx Forretning koncept for Smart Miljøstationen, _____

MiljøPunkt Nørrebro har været meget i pressen, mere end 10 gange i Nørrebro Bladet, men også i andre medier fx Politiken ang. Ladegårdsåen mv.

Vi har deltaget i Kvartersfesten i Guldbergsgade, Festen i Haraldsgade, Nørrebro Lokaludvalg ønskede ikke at vi deltog i Københavns Kommunes Miljøfestival, selv om det var en del af vores arbejde, Nørrebro Festivalen, Kulturelle Markedsdage blev ikke afholdt..

God læselyst!

Byforgrønning - Byoasen

Vision for arbejdsområdet

Vi arbejder for at Nørrebro bliver en grønnere bydel til gavn for naturen, klimaet og borgerne. I en tid, hvor den frie natur har trange kår på landet, er byernes grønne elementer vigtige for både CO₂-opsamling og beskyttelse af biologisk mangfoldighed. Forskning viser, at tæt kontakt til naturen har væsentlig betydning for folkesundheden. Det er derfor vigtigt med natur i byerne, da halvdelen af jordens befolkning bor i byer. De grønne omgivelser er borgernes fri rum, hvor man skal kunne rekreere og bevæge sig, og have mulighed for at være social med andre borgere.

Vi støtter projekter, der øger den biologiske mangfoldighed i byens grønne og blå natur. Vi arbejder for, at grønne projekter udvikles i tæt samarbejde med potentielle brugere. Således opmuntrer vi Nørrebros borgere til at værne om byens natur. Vi igangsætter projekter, hvor vi tilstræber at borgerne får maksimal indflydelse på indhold og udformning, og mulighed for at borgere deltager udeliv og naturoplevelser. Vores største projekt er ByOasen i De Gamles By.

ByOasen understøtter Københavns Agenda 21 plan 2008-2011 på følgende punkter: Øget biomasse, som optager CO₂ og sænker temperaturen i lokalområdet. Øget biologisk mangfoldighed gennem bæredygtig vegetation og vandmiljøer, der tiltrækker vilde dyr. Regnvandsnedsivning, der giver mere og renere grundvand, og genbrug af regnvand der aflaster kloaknettet også ved massiv regn.

Succeskriterier 2012 – 13

- Implementering af nedsivningsprojektet LAR er igangsat og mindst et vandmiljø er synligt i parken.
- Der er kommet får og geder i ByOasen.
- Der er løbende naturvejledning for børn, voksne og gamle.
- Der er minimum 1000 årlig deltagere i ByOasens arrangementer.
- Medlemstallet i ByOasens venner er minimum 300 ved udgangen af 2012.
- Landoasen er etableret og giver et overskud.
- Der er etableret partnerskaber som har stabiliseret økonomien i ByOasen.
- Der er udarbejdet en plan for ByOasens løsrivelse fra Miljøpunkt Nørrebro.

Nedenfor er Nørrebro Lokaludvalgs godkendt evaluering.

Projektets titel:

"144 naturvejledningsaktiviteter og materialer i ByOasen 2012"

Formål (fra ansøgning):

Projektets formål er, at inddrage beboere i området til forskellige meningsfulde naturaktiviteter. De resursestærke kan på lige vilkår deltage med de mindre resursestærke om et fælles udbytte.

ByOasen er et miljødemonstrationsprojekt til gavn for områdets beboere. Vi tilbyder adgang til: dyrene på vores bybondegård, de selvforsynende haver, deltagelse i naturvejledning om et bredt spektrum af biologiske og miljømæssige aspekter og et socialt fællesskab med meningsfulde aktiviteter.

Aktiviteterne og arrangementerne er gratis at deltage i.

Målgruppe (fra ansøgning):

ByOasen på Indre Nørrebro henvender sig til beboere i og omkring De Gamles By. Dette område huser omkring 7.500 beboere. Dels er der de ældre beboere fra plejehjemmene i De Gamles By, dels er der de resursestærke familier, der fortrinsvis bor i området mod Sankt Hans Torv, og dels er der de socialt udsatte grupper, der fortrinsvis bor i Jagtvejskvarteret, dvs. området omkring Jagtvej, Tagensvej, Meinungsgade og Nørrebrogade. Jagtvejskvarteret huser mange socialt udsatte grupper, som psykisk og socialt står svagt, og det præges af misbrugsproblematikker og ensomhed. Der er mange enlige forsørgere og mange med anden etnisk baggrund.

Handleplan (hvad blev overholdt/ændret):

Stort set alle arrangementer er gennemført som aftalt.

Arrangementerne med de ældre på plejehjemmene og med børn og ældre er ikke blevet gennemført på hver tirsdag og torsdag som planlagt, men på to passende dage.

Vi har erfaret, at det er bedre at have en udgående medarbejder der aftale aktiviteter med de enkelte plejehjem efter behov. Denne fleksibilitet er nødvendig for vores succes. Det er tidskrævende, men fakta er, at hvis målgrupperne har medindflydelse - så har vi succes.

Tidsplan (evt. fremtidige planer):

Vores kommende ansøgning dækker 2013. Vi har fået delvis finansiering, fra Friluftsrådet, til naturvejleder for perioden 2013 – 2016 til afholdelse af naturvejledningsaktiviteter m.m.

Vi vil derfor søge lokaludvalget om den anden del af naturvejleder udgifterne samt materialer i denne periode.

Beskrivelse af udførte aktiviteter (Hvad gik godt?

Hvad kan gøres bedre/ændres?):

Naturvejledning og aktiviteter til de forskellige målgrupper, herunder:

- **Åbent hus og aktiviteter en hverdag om ugen (13-17) 40 x årligt, målrettet fritidshjem samt større børn..** Dette er en stor succes. Vi har udviklet aktiviteterne og vores tilgang til dem.

Vi har sået, malet korn og bagt brød. Vi har taget frø og lavet frøspredning. Vi har passet haver, højbede og snittet træting. Vi har høstet æbler og lavet æblesaft. Vi har samlet kvæder og lavet kvædemamelade. Vi har klatret og danset på line og mange andre ting.

I begyndelse af året blev fritidshjemmene inviteret pr. mail til at deltage. Det betød, at der kunne komme nul eller 50 deltagere.

Nu går vores naturvejleder rundt og aftale individuelt med fritidshjemmene hvornår og hvad de skal lave. Naturvejlederen har fået en assistent. Nu deles børnene op i mindre grupper. Den ene gruppe går en tur hos dyrene, den anden laver aktiviteter på bål.

Denne opdeling i mindre grupper betyder, at der er større nærvær og dermed højere kvalitet i vores arrangementer til børnene.

- **Åbent hus og aktiviteter en søndag (el. lørdag) om måneden. 12 x årligt. Målrettet beboere i området.**

Alle arrangementer er afholdt – Inkl. juleværksted søndag den 2. december.

Der er sket en klar fremgang i antal af deltagere. Vores arrangementer er blevet en tradition og attraktion. Der kommer hver gang mellem 100 og 1000 mennesker.

Vi har derfor løbet stærkt pga. den overvældende succes.

Vi har også fået et netværk med frivillige, der ønsker at hjælpe os. Folk kommer lang vejs fra, vi oplever bl.a. interesse fra mange både udenlandske og danske studerende, der mener, at ByOasen er både spændende, forbilledligt og meget unikt. Vi deltager derfor også i mange opgaver for studerende og bruger denne viden i vores fortsatte udvikling.

Antallet af deltagerne fortæller os, at der er et behov for fællesskab i kvarteret. Der er folk fra alle lag og vores ungarbejdere - med rødder fra Libanon - har trukket deres familier og venner med i vores arrangementer.

Vi skal bibeholde fokus på vores bæredygtige temaer, således at arrangementerne ikke drukner i eftermiddagshygge.

- **Åbent hus og aktiviteter i skoleferien 4 dage ugentligt i 3 uger. Målrettet børn.**

I løbet af de tre uger havde vi tre forskellige temaer.

- Klatring med tov eller kasseklatring.
- Dyrepasertema med en frivillig fra 4K
- Riddertema/rollespil

Temaerne var gode og genarbejdet. De var placeret først og midt i sommerferien. Der var flest børn i den første uge. I de to midterste uger var der ikke så mange børn, mange var ude at rejse.

Belært af vores erfaringer vil vi forsøge, at lægge sommerferiearrangementerne først eller sidst i sommerferien næste år.

- **Visesang og aktiviteter med de ældste og de yngste to dage ugentligt. 80 x årligt.**

Arrangementerne med de ældre på plejehjemmene og med børn og ældre er ikke blevet gennemført på hver tirsdag og torsdag som planlagt, men på to passende dage.

Som beskrevet ovenfor, har vi erfaret, at det er bedre at have en udgående medarbejder der aftaler aktiviteter med de enkelte plejehjem efter behov. Denne fleksibilitet er nødvendig for vores succes. Det er tidskrævende, men fakta er, at hvis målgrupperne har medindflydelse - så har vi succes.

Aktiviteterne har været musik, fugle i orangeriet, høns og æg, naturmaling, bingo, billedlotteri, sang, fremstilling af produkter af egen avl, smagsprøver, kage og kaffe, ture til dyr og haver osv.

Aktiviteterne er blevet flyttet hvis vejret var dårligt.

Kæledyr på plejehjem

Vi har etableret en kæledyrsordning. En af vores medarbejdere går rundt på plejehjemmene med enten kaniner eller marsvin. Ordningen er afprøvet i Kastajehusene, på Slottet og i Klarehus med stor succes. Denne ordning ønsker vi at udvide - også gerne med hunde.

Bedsteforældre

En gruppe Albanske bedsteforældre har fundet vej til ByOasen og kommer nu fast hver dag. De er en klar resurse for ByOasen og for De Gamles By især også fordi de unge ballademagere (anden generations indvandrere) fra kvarteret har meget respekt for de ældre. Vi har ikke oplevet hærværk siden sommeren 2012.

Hærværk skyldes mange ting. Bl.a. at de unge anden generations indvandrere keder sig og har svært ved at få fritidsjob. Nogle har desuden et attitudeproblem. Vi har ansat tre ungarbejdere i ByOasen, og vi ønsker at tiltrække ældre indvandrere – også gerne i ydretidspunkterne hvor der ellers kan være stille i ByOasen og De Gamles By. F.eks. efter kl. 17 og i weekenderne. Dette skal vi arbejde videre med næste år.

Vi har fået kontakt til en ældre asiatisk kvinde, der vil lave ældregymnastik i ByOasen. Det ønsker vi også at arbejde videre med næste år.

Pårørende

Vi har desuden oplevet en tilgang af pårørende i ByOasen. Vi har bl.a. fået knyttet en tidligere gartner til vores projekt, hvis kone døde på et af plejehjemmene i sommers. Gartneren er nu en del af vores frivillige og bidrager til ture ud af huset for interesserede, udvikling af projekter og udvikling af vores haver. Han er en kæmpe resurse for ByOasen.

Helhedsplan

Vi har i år kæmpet for at bevare de grønne arealer i De Gamles By. En del ældre frivillige fra plejehjemmene har deltaget i processen og er talsmand for de ældre på plejehjemmene. Det har haft afgørende betydning for udfaldet af aftaler på Rådhuset. Processen fortsætter med de ældre på råd.

De ældre er et meget resursekrævende område, men samtidig et meget givende område. Der ligger skjulte resurser gemt hos mange ældre.

Det tager tid at arbejde målrettet med ældre. Området i De Gamles By er kæmpe stort og det tager tid skabe den nødvendige tillid. Det er meget tidskrævende fysisk at flytte folk i kørestol og mentalt skal de ældre indstille sig på at komme ud af huset.

Når der er etableret en god kontakt med de ældre, er de meget stabile. Vi har fået flere beboere der kommer dagligt eller flere gange ugentlige. Vi er blevet en del af deres liv og holder fødselsdage med dem og kender deres pårørende.

I begyndelsen af året etablerede vi en gruppe af aktivitetsmedarbejdere, fysioterapeuter og andre med daglig kontakt til de ældre. Vi forestillede os, at vi kunne informere bredt til denne gruppe om arrangementer og lignende. Det har vist sig at være uhensigtsmæssigt. Nu har vi en udgående medarbejder der går rundt og laver aftaler med de enkelte plejehjem. Det giver os en tættere forbindelse og denne metode har vi succes med.

Vi oplever, at vores resurse i ByOasen dels består i, at vi ikke er behandlere. De ældre bliver derfor mødt i øjenhøjde, hvilket giver en øget livskvalitet og et nyt indhold i livet som alternativt til plejehjemmet. I ByOasen kan de møde nye mennesker i alle aldre og opleve nye ting og dermed få et nyt meningsfyldt indhold i deres hverdag.

Besøgstal/deltagere:

Det har været meget svært at optælle, men et realistisk skøn er mere end 20.000 mennesker.

Erfaringer fra projektet:

På baggrund af vores aktiviteter og erfaringer har vi udarbejdede en opdateret vision for ByOasen 2012.

Vores erfaringer fra arbejdet med de forskellige målgrupper indarbejdes i vores arbejdsplaner og ansøgninger for 2013 og fremefter.

Vores erfaringer fra ByOasen betyder endvidere, at vi videreudvikler ByOasen til gavn for målgruppen.

- Erfaringer der kan trækkes ud:

- Målrettet formidling med personlig kontakt i øjenhøjde med målgruppen.
- Specifik fokus på unge andengenerations indvandrere.
- Bevar fokus på bæredygtighed.
- Pårørende til ældre på plejehjemmene har særligt behov.

Resultater:

Vi skal fortsætte vores arbejde selvom der i løbet af året har været store udfordringer både med at bevare det grønne areal og med ByOasens økonomi.

Vi skal blive ved med at udvikle ByOasen ud fra vores erfaringer med målgruppen. Vi skal have stabiliseret økonomien, således at vi kan fokusere på aktiviteter frem for økonomi.

- Implementering af nedsivningsprojektet LAR er ikke igangsat ej heller ikke et vandmiljø er synligt i parken. Dette skyldes at Der var en oversvømmelse 2. juni 2011. og Københavns ejendomme havde ikke mindre en 400 ejendoms skader. Desværre kom der en yderligere forhindring, med manglende midler se under LAR.
- Der er kommet får og geder i ByOasen. Vi har valgt er der kun kom geder og de er en stor succes. Finansieret af Friluftrådet.
- Der er løbende naturvejledning for børn, voksne og gamle. Se ovenfor, en stor succes.
- Der er minimum 1000 årlig deltagere i ByOasens arrangementer. Se ovenfor, også en stor succes.
- Medlemstallet i ByOasens venner er minimum 300 ved udgangen af 2012. Opfyldt

- Landoasen er etableret og giver et overskud. Dette lykkedes desværre ikke i 2012, vi arbejder hårdt på at det lykkes at etablere en linje på Produktionsskolen Kohinor i Lejre kommune i 2013.
- Der er etableret partnerskaber som har stabiliseret økonomien i ByOasen. Dette lykkedes desværre heller ikke i 2012, vi arbejder hårdt på at det lykkes i 2013.
- Der er udarbejdet en plan for ByOasens løsrivelse fra Miljøpunkt Nørrebro. Dette lykkedes desværre heller ikke i 2012, vi arbejder hårdt på at det lykkes i 2013.

Bevarelse af de grønne områder i De Gamles By

Helhedsplanen for de Gamles By er vedtaget i BR. D. 20. september, og det er tydeligt at de grønne områder er under pres. Der er blevet etableret mere end 100 P-Pladser. Men vi har pt. stoppet for gennemførelse mod Sjællandsgade. Københavns Kommune arbejder på højtryk på at etablere dagsinstitution på de grønne arealer i De Gamles By. Dette er delvis lykket, men der etableres ikke bygninger mod møllegade, Kastanjehuset bliver genhuset i bygning R. Forfatter huset bliver genhuset mod sjællandsgade i en ny Bygning. Der er Nørrebro Lokaludvalgs hjælp etableret en følgegruppe, hvor vi er med, der prøver at styre udviklingen i De Gamles By

Byforgroening / Lokal Afledning af Regnvand, LAR

Vision for arbejdsområdet

Visionen er et Nørrebro hvor ressourceforbruget er minimalt. Hvor ressourcebesparelser og energieffektive løsninger, som en naturlig ting indtænkes i bydelens projekter og initiativer. At alt nybyggeri er passivhuse med grønne tage, regnvandsopsamling og genbrug af regnvand til f.eks. toiletskyl eller fællesvaskeri, energiruder, høj isolering mv. og genbrug af gråt spildevand. At Nørrebro bliver Københavns mest energirigtigt 'oplyste' bydel, hvor alle borgere, boligforeninger og forretninger sparer CO2 og bliver anerkendt for deres store indsats for at spare på ressourcerne og opfylder klimamålene, så det bidrager til en retfærdig fordeling af ressourcerne på hele jorden. Et Nørrebro

hvor alle borgere køber miljørigtig el og boligforeninger og institutioner har solceller på taget. Vi vil gerne være CO2 neutrale.

Succeskriterier 2012 – 13

- Etablering af LAR-løsning, helst med genbrug af regnvand til toiletskyl eller fællesvaskeri.
- Afholde mini konference om LAR- løsninger i Urbane områder.

(Nedenfor er Nørrebro Lokaludvalgs godkendt evaluering, LAR: Lokal Anvendelse / Afledning af Regnvand.)

Projektets titel:

Byforgørrning Lokal Afledning af Regnvand (LAR) 2012

Formål (fra ansøgning):

Gennemførelse af Københavns Kommunes Klimatilpasningsplan (samt Skybrudsplan) gennem mange aktive aktører på Nørrebro. Miljøpunkt Nørrebro skal fortsat være det naturlige samlingspunkt for Nørrebro borgere, der ønsker viden eller råd omkring LAR løsninger og genbrug af regnvand, som basis for en grønnere bydel.

Handleplan (hvad blev overholdt/ændret):

Inde i projektperioden ændrede Københavns Kommune / Københavns Energi beregningsgrundlaget for den eksisterende tilskudsmulighed for ejendomme på Nørrebro/København. I 2011 var dette små 23.000 kr. pr. lejlighed og det blev reducerede markant til 300 kr. pr. afledte areal. Eller ca. 20 % af det oprindelige beløb. Dette er en midlertidig ordning, indtil den nødvendige statslige lovgivning er på plads. Der er afsat 2,5 milliarder i aftale mellem regeringen og KL om brug af takst midler til forebyggelse og LAR løsninger. Der skal udarbejdes en plan for udmøntningen og prioriteringer af denne i København, af Københavns Kommune / Københavns Energi.

Tidsplan (evt. fremtidige planer):

I samarbejdsaftalen mellem Nørrebro Lokaludvalg og Miljøpunkt Nørrebro strækker det arbejde sig hen over årene 2011/2012/2013. Vi fortsætter med uformindsket styrke i 2013.

Beskrivelse af udførte aktiviteter (Hvad gik godt? Hvad kan gøres bedre/ændres?):

Konference i første halvdel af 2012 om LAR og genbrug af regnvand, i meget tætte urbane områder.

Kort inde i projektperioden ændrede Københavns Kommune / Københavns Energi beregningsgrundlaget for den eksisterende tilskudsmulighed for ejendomme på Nørrebro/København. Dette er en midlertidig ordning, efter sommerferien, der har muliggjort at vi har fået lidt midler til A/B Jo-Jo. I forbindelse med finansloven er der blevet afsat 2,5 milliarder til forebyggelse og LAR løsninger. Der er pt. ikke lavet en fordeling mellem skybrud og LAR. Derfor ville det være vildledende at afholde en konference, i stedet udarbejdet en mere generel 26 siders pjece om regnvand og LAR i urbane områder, med Nørrebro som målgruppe:

Lokal Anvendelse af Regnvand, LAR, Vedlagt:

MiljøPunkt har udviklet et LAR-modul på ladcykel, der gør det nemt at komme ud til borgerne og tilegne sig viden om LAR-løsninger herunder genbrug af regnvand. Udvikling af digitale udgaver af pjecer og tryk, vedlagt: ***Regnvand en fordel eller en ulempe? Og Inspiration LAR.*** Udarbejdelse og opbygning af beregnings regneark. + udarbejdelse af nyt beregnings regneark til midlertidig ordning + klargøring til takst finansiering model. Test af ladcykelmodul.

Ovennævnte ladcykelmodul, ***skal deltage i plads- og gadeevent***, hen over sommeren 2012. På grund af den usikre tilskuds situation blev det prioriteret at satse arbejdet på de ejendomme der selv havde henvendt sig vedrørende LAR. Men vi har afprøvet modulet ved deltagelse i Kvarterfesten i Guldbergsgade og er fundet anvendeligt og blevet modtaget positivt og klar til den kommende sæson, når der kommer en afklaring.

Desuden skal der, efter ønske fra borgerne og beboere i gårde, deltages i informationsmøder om bedre og grønnere gårde med udgangspunkt i udnyttelse af regnvand og genbrug heraf:

Udarbejdelse af første konkrete perspektivering og præsentation for AB JO-JO i Struenseegade (ca. 500 lejligheder), for LAR i lukkede gårde, opsamling af regnvand fra tage og genanvendelse til toiletskyl og vaskemaskiner. Her har JO-JO fået et tilsagn på 800.000 kr. til én karre med lidt over 100 boliger, men dette er ikke tilstrækkeligt for bestyrelsen i JO-JO og derfor søger de videre. Miljøpunkt Nørrebro havde håbet at dette kunne være realiseret i indeværende år, men må håbe på 2013.

- Udarbejdelse af præsentation baseret på første perspektivering, om LAR for "3 søstre", Tagensvej – 15 opgange.
- Udarbejdelse af første perspektivering og præsentation for Gårdlauget "Den Grønne Firkant", indre Nørrebro med LAR i gård for opsamling af regnvand fra tage til genanvendelse i toilet og vaskmaskiner. Grundet meget forurenede jord er det ikke muligt at nedsive, og midlertidigt er projektet lukket, indtil det bliver muligt med Ladegårdsåen eller andre muligheder fx Områdeløft på Indre Nørrebro.
- Under udarbejdelse, første konkrete perspektivering og præsentation for AKB Jagtvej (op til 1000 lejemaal).
- Dialog med A/B Pegasus i Sjællandsgade om LAR løsninger.
-
- **Desuden har vi på grund af overstående brugt kræfterne på;**
- Referenceliste og andre eksempler på LAR i urbane områder. Deltagelse i konferencer og workshops der kunne styrke fagligheden omkring LAR i urbane områder. Opbygning af digital samling af relevante materialer for borgernært kommunikation.
- Opbygning af materialesamling omkring borgerinddragelse i foreninger / ejendomme / gårdlaug ved implementering af LAR og genanvendelse af regnvand til toiletskyl eller i vaskemaskiner (på pause til ændring forelægger omkring beregning for tilskud)
- Udarbejde baggrunds- og orienterings materialer til oplæg for forskellige grupper, som henover året har ønsket oplæg og rundvisning på Nørrebro. Specielt oplæg for arbejdsløse i aktivering fra Københavns Kommunes beskæftigelses projekter.
- Udarbejdelse af hørings svar i perioden til Københavns Kommune og Miljøministeriet ang. LAR og bæredygtig genanvendelse af regnvand:
  - Miljøministeriet/ Naturstyrelsens Vandsektorplan.
  - Københavns Kommunes Vandhandleplan,
  - Vandforsyningsplan
  - Skybrudsplan.
- Vejledning til studerende omkring LAR og bæredygtig genanvendelse af opsamlet regnvand fra ejendomme omkring Ladegårdsåen, for studiet udarbejdet af studerende fra Worcester Polytechnic Institute, USA, som baggrund for kampagnen "Ladegårdsåen" i Åboulevarden og fakta omkring Nørrebro Lokaludvalg, projekt for LAR i Borups Plads, Rantzaugade.

- Samarbejde omkring "Idræt mod Skybrud". Idrætsorganisationer repræsenteret i Nørrebro Lokaludvalg gik sammen med Miljøpunkt Nørrebro ind i et forløb med Københavns Kommunes Center for ByDesign, for at udvikle muligheder for at udnytte eventuelt kommende skybrudsløsninger til at fremme, at arealer kan bruges til at skaffe flere idræts faciliteter på Nørrebro.

- Københavns Energi / Københavns Kommunes ændrede beregnings grundlag for LAR og bæredygtig genanvendelse af regnvand i perioden medførte en mangel på muligheder for generel kommunikation overfor nye ejendomme, på grund af usikkerhed omkring hvilke regler der ville blive grundlaget for de ejendomme der stadig gerne ville genanvende deres regnvand. Ejendomme har brug for langsigtede løsninger for at kunne planlægge, vedligeholdelse af ejendommene. Den løbende udskydelse af statslig lovgivning og kommunal udmøntning har stillet krav om udarbejdelse af mere generel kommunikation omkring LAR og bæredygtig genanvendelse af regnvand i ejendomme på Nørrebro. Vi beklager hvis vi ikke tilstrækkeligt har tilbagemeldt til Lokaludvalget i denne meget kaotiske proces.

Besøgstal/deltagere:

Vi har været i dialog med mange beslutningstagere, rigtig mange.

Erfaringer fra projektet:

- LAR og bæredygtig genanvendelse af regnvand i ejendomme på Nørrebro er stadig en del af ejendommens overvejelser og muligheder, men usikkerheden omkring tilskudsmuligheder har udskudt flere ejendommers inddragelse af LAR og genbrug af regnvand i deres vedligeholdelses planer.
- I og med at Københavns Kommune / Københavns Energi har ændret plangrundlaget og det økonomiske incitament har det besværliggjort processen meget.

Formidling og offentliggørelse af projektets erfaringer og resultater:

Ændringerne har krævet meget ekstra og mere direkte kommunikation med ejendommene og krævet udarbejdelse af mere generelt baggrunds- og orienterings materiale til at underbygge den kommunikation overfor interesserede.

Resultater:

- På trods af de meget store ændringer i beregningsgrundlaget for tilskud til LAR og bæredygtig genbrug af regnvand – og den midlertidige ordnings meget mindre muligheder, er det lykkedes at fastholde interessen hos de interesserede ejendomme på Nørrebro. Det er tydeligt at ejendommene afventer en langsigtet løsning i 2013, der kan danne grundlag for at indpasse en løsning i deres vedligeholdelses planer.
- Københavns Kommune overvejer at MiljøPunkt kan blive et decentralt LAR center, jf. Agenda21 planen "Grøn hverdag og livskvalitet".

C – Affald – Affaldssortering

Vision for arbejdsområdet

Et Nørrebro uden skrald i gaderne! Et Nørrebro hvor alle har mulighed for affaldssortering og genbruget stiger til over 50 %, mens affaldsmængden falder. Et Nørrebro hvor affaldssortering ikke alene hører baggårdene til, men foregår i smarte affaldsbeholdere på gader og pladser. Et Nørrebro, hvor der er økonomisk incitament til at sortere affald, således at den enkelte belønnes for at gøre noget godt for miljøet.

Nørrebro skal fortsat være Københavns førende bydel inden for affaldssortering og gå foran med erfaringsindsamling og udvikling af nye løsninger i samarbejde med borgerne, gårdmændene og de andre aktører på affaldsområdet.

Succeskriterier 2012-13

- Smart miljøstationen, at rejse de nødvendige midler samt færdigudvikle og etablere Smart Miljøstationen som pilotprojekt.
- Affaldssortering på festival, at det ikke kræver andet end en hurtig telefonopringning at få stillet materiel til sortering til rådighed af kommunen samt at Miljøpunkt Nørrebro har støttet eller etableret sortering ved lokale arrangementer mod betaling.
- Etablering af nærgenbrugsstation i Den Grønne trekant
- Succeskriterierne på det Politisk arbejde og gebyrsagen er fortsat at følge den nationale og Kommunale affaldspolitik og praksis, samt indgå i den politiske dialog direkte og i medierne. Mindst tre direkte henvendelser i form af breve til politikerne eller foretræde. Mindst fem indlæg i lokale og nationale medier. Derudover at gennemføre et antal affaldsforsøg med henblik på at genindføre det økonomiske incitament til sortering.
- Affaldsnetværk, at udbygge netværket med mindst 10 gårdmænd på Ydre Nørrebro og i samarbejde med netværket, at udvikle og udbrede mindst et kommunikationstiltag til styrkelse af kildesorteringen.

Nedenfor er Nørrebro Lokaludvalgs godkendt evaluering;

Projektets titel:

Videregudvikling af Nørrebro Affaldsmodel og Affaldsnetværk Nørrebro

Formål (fra ansøgning):

Affaldssorteringen skal styrkes og forbedres på Nørrebro, det gøres via 4 initiativer:

- Implementering af Nørrebro Affaldsmodel i 2-5 gårde
- Styrkelse af Nørrebro Affaldsnetværk
- København Kommune skal støtte implementering af Nørrebro Affaldsmodel.
- Forberedelse af nærgenbrugsstation på Ydre Nørrebro
-

Målgruppe (fra ansøgning):

Projektet berører beboerforeninger/gårdlaug, gårdmænd, viceværter, beboere – alle på Nørrebro.

Handleplan (hvad blev overholdt/ændret):

- Deltagelse i bestyrelsesmøder mv. med henblik på etablering af miljøstationer/nærgenbrugsstation, Vi har afholdt mange møder med: Stefanshus (gårdlaug), Heimdalsgård (gårdlaug), A/B Lersøgård, og Blågårdsgade/Wesselsgade Gårdlauget og Peblinge Dossering Karréens Gårdlaug.

- Implementere Nørrebro affaldsmodel/Miljøstationer i 2-5 gårde, Vi har færdig implementeret Nørrebro Affaldsmodel i Lersøgård. Stefanshus og Heimdalgard vil blive implementeret i starten af 2013, desuden vil Smart MiljøStationen i Wesselsgade blive implementeret d. 29. januar, forhåbentlig af Ayfer. sammen med 2 gårdlaug: Blågårdsgade/Wesselsgade Gårdlauget og Peblinge Dossering Karréens Gårdlaug.
- Deltagelse i arrangementer, hvor det er muligt at få de lokale i tale. Haraldsgade Byrums arr. Helhedsplanen for De Gamles By, Diverse opsøgende arbejder i gårdene og talt med beboere og gårdmænd.
- Afsøgning af Nørrebro med henblik på at identificere egnede steder, for placering af en nærgenbrugs plads. Vi har afdækket 2. oplagt muligheder og måske en tredje. Den mest oplagte vil være på arealet bag Nørrebrohallen mod Mimersgade, der pt. er ved at blive regnvands renoveret. Den anden mulighed er ved krydset Lundtoftegade/Hillerødgade, bag Netto og kinarestaurant, på et areal eget af KAB Lundtoftegade. Den tredje mulighed er, ved gennemførelse af trafiksaneringen af Stefansgade og en eventuel aflukning af Nordbanegade, kunne der skabes et areal, hvor placering af en nærgenbrugsplads vil være oplagt. Ved ønske om projektbeskrivelse for etablering af de 2 nærgenbrugspladser kan de fremsendes. Indarbejdes i ansøgning for 2013.

Tidsplan (evt. fremtidige planer):

- 1) projektplanlægning og kontakt til gårde/foreninger der ønsker affaldssortering: april til juni
- 2) Implementering af Miljøstationer efteråret /vinter 2012
- 3) Støtte til affaldsnetværket der forbereder nye miljøstationer, hele året
- 4) Støtte til affaldsnetværket der forbereder nye nærgenbrugspladser, hele året.

Tidsplan er i store træk gennemført, nogle steder tager det desværre mere tid end planlagt, Københavns kommune vil i december 2012 og januar 2013 opstille beholdere på hele Nørrebro, med HårdPlast, Metal og Småt elektronik. Dette vil gøre det nemmere at udrulle Nørrebro affaldsmodel, da der fremover kun mangler: Organisk affald og det kommer inden for de næste 2-3 år. Derfor skal vi fremover, lægge vægten mere på Information og Dialog. På det fysiske område vil det være byttehjørnet og Smart Miljøstationen der vil være i centrum.

Beskrivelse af udførte aktiviteter (Hvad gik godt? Hvad kan gøres bedre/ændres?):

- Implementering af 2-5 Miljøstationer i gårdene.
Det er gået godt med implementeret Nørrebro Affaldsmodel i Lersøgård, November 2012, sammen med udrulningen af beholder fra Københavns kommune, (HårdPlast, Metal og Småt elektronik)
Stefanshus og Heimdalgard er kontaktet og der har været afholdt møder og det forventes at blive implementeret i starten af 2013, sammen med udrulningen af beholder fra Københavns kommune, (HårdPlast, Metal og Småt elektronik)
- Affaldsnetværket udbygges med mindst 5 gårdmænd på Nørrebro.
Vi har ubygget netværket med yderligere 9 affalds aktører.
- Der udsendes mindst 2 nyhedsbreve.
Der er udsendt 3 nyhedsbreve med affaldsinformationer til gårdmandsnetværket.

- Etablering af en Nærgenbrugsplads i Rovsingsgade og evt. en ny i De Gamles By. Der er etableret en Nærgenbrugsplads i Haraldsgade Områdeløft. Nærgenbrugsstationen i Vermundsgade 47A har åbent hver onsdag og fredag kl. 13.00-18.00 samt hver søndag kl. 10.00-16.00. Nærgenbrugsstationen betjener beboere i lokalområdet med håndtering af affald og er indrettet med byttefaciliteter hvor der kan stilles og tages effekter som er for gode til at blive smidt ud. Der er ikke adgang for køretøjer og der modtages ikke erhvervsaffald. Nærgenbrugsstationen drives af I/S Amagerforbrænding, Nærgenbrugsplads, i Møllegade, ved De Gamles By's, er blevet bevaret og derfor skal den i først omgang ikke flyttes, men der skal laves en plads på området og det videre arbejde skal indarbejde en evt. boldbane i Nærgenbrugspladsen, nabo til ny plads ved Møllegade/Guldbergsgade.
Vi skal ændre vores tilgang til affaldet, da Københavns kommune i december 2012 og januar 2013 opstille beholdere på hele Nørrebro, med: HårdPlast, Metal og Småt Elektronik

Besøgstal/deltagere:

- Til indvielsen af Nærgenbrugspladsen i Haraldsgade var der mange hundrede,
- Ved byrums arrangementet i Haraldsgade kvarteret blev der talt med ca. 20 interesserede borgere.
- Der var også mange, i forbindelse med at bevare De Gamles By, men det var indirekte.
- Wesselsgade og implementering af Smart MiljøStationen, var der 20 til beboermøde d. 24. oktober og der er nedsat følgegruppe med 6 borgere, der har haft 2 møder, + cykeltur her d. 17. november til Øresundskollegiet, for at se på barriere ang. støj og lugt for Smart Miljøstationen.
- Åbning af Nørrebro affalds model i Lersøgård i november /december, antal deltagere?

Erfaringer fra projektet:

Der er en pæn interesse for at skabe mulighed for byttehjørner, i forbindelse med storskrald blandt gårdbestyrelserne, mens gårdmændene er lidt tilbageholdende på dette punkt grundet en frygt for rod og kaos. Interessen for flere fraktioner afhænger i høj grad af pladsforholdene i den pågældende gård, men mange vil egentligt gerne sortere mere, hvis det ikke giver ekstra arbejde for gårdmændene. Anderledes svært er det at indføre kompostering, dels grundet prisen for et rigtigt anlæg, men i lige så høj grad fordi det virker kompliceret og besværligt for gårdlauget.

Formidling og offentliggørelse af projektets erfaringer og resultater:

Der er udsendt 3 nyhedsbreve, med affaldsinformationer til gårdmandsnetværket, og der har været information til berørte parter. der vil komme yderligere information her op under jul 2012 ang. udrulningen af Københavns kommune beholdere til hele Nørrebro, med HårdPlast, Metal og Småt elektronik. Københavns Kommune har indkaldt samtlige gårdmænd til møde om udrulning af ovennævnte fraktioner i Nørrebro Hallen d. 27. November, klokken 14-16. Her skal vi tilbyde os med Information og Dialog.

Resultater:

Konkret er der kommet en proces i gang, der forbedre affaldssorteringen i nogle gårde på Nørrebro og Gårdmandsnetværket er blevet udvidet med flere gårdmænd. Men ligeså vigtigt er det at der er blevet talt med hundredevis af borgere og et stort antal gårdmænd og andre om affald og mulighederne for at gøre mere for miljøet ad den vej.

Vi tror på at dette arbejde giver en del, ikke umiddelbart målbare resultater, men også ved at fortsætte ad den vej vil der vil nogle af disse samtaler på sigt, føre til flere konkrete resultater de kommende år.

Københavns kommune vil i december 2012 og januar 2013 opstille beholdere på hele Nørrebro, med HårdPlast, Metal og Småt elektronik. Dette vil gøre det nemmere at udrulle Nørrebro affaldsmodel, da der fremover kun mangler: Organisk affald og det kommer inden for de næste 2-3 år. Derfor skal vi fremover, lægge vægten mere på Information og Dialog. På det fysiske område vil det være byttehjørnet, farligt affaldskab og Smart Miljøstationen der vil være i centrum.

- Smart miljøstationen, at rejse de nødvendige midler samt færdigudvikle og etablere Smart Miljøstationen som pilotprojekt. Vi har sikret en samarbejdsaftale med EuroGroup i Skanderborg og lavet aftale med CMI og Bydesign og Beboere i Wesselsgade, om implementering af Smart Miljøstationen. Vi har opnået byggetilladelse og igangsat forberedelser, så vi kan opstartebyggeri i starten af 2013. Vi forventer at åbne den d. 15 Marts 2013.
- Affaldssortering på festival, at det ikke kræver andet end en hurtig telefonopringning at få stillet materiel til sortering til rådighed af kommunen samt at Miljøpunkt Nørrebro har støttet eller etableret sortering ved lokale arrangementer mod betaling. Ingen har Ønsket at betale for denne service.
- Etablering af nærgenbrugsstation i Den Grønne trekant. Haraldsgade Nærgenbrugsstation i Vermundsgade 47A er åbnet i september 2012. Gennem ca. 2 år har Haraldsgade område løft arbejdet ihærdigt sammen med beoerne om den. Den har åben onsdag og fredag kl. 13-18 samt søndag kl. 10-16. Her kan lokalområdet komme af med affald og genbruge fra byttehylderne. Der er ikke adgang for køretøjer, men der kan lånes en trækvogn. Kontakt: Amagerforbrænding Tlf. 3268 9300 eller www.amfor.dk
- Succeskriterierne på det Politisk arbejde og gebyrsagen er fortsat at følge den nationale og Kommunale affaldspolitik og praksis, samt indgå i den politiske dialog direkte og i medierne. Mindst tre direkte henvendelser i form af breve til politikerne eller foretræde. Mindst fem indlæg i lokale og nationale medier. Derudover at gennemføre et antal affaldsforsøg med henblik på at genindføre det økonomiske incitament til sortering. Vi har opfyldt målene, dog blev det kun til èt forsøg med farvede låg på affaldsspande. Der bl.a. konkluderede af der var sammenhæng på køkkenets størrelse og "evnen" til affaldssortere godt. Det er nu kommet på skrift at der i 2014 vil blive indført et motiverende affaldssystem på det økonomiske område i Københavns kommune, men Københavns kommune har ikke tradition for at inddrage borgerne i at lave dette arbejde. Vi skal selvfølgelig prøve.
- Affaldsnetværk, at udbygge netværket med mindst 10 gårdmænd på Ydre Nørrebro og i samarbejde med netværket, at udvikle og udbrede mindst et kommunikationstiltag til styrkelse af kildesorteringen. Vi har opfyldt målende, jf. ovenstående.

Byforgroening – Ladegårdsåen

Vision for arbejdsområdet

Ladegårdsåen er en å, der løber fra Damhussøen under Københavns gader og munder ud i Peblinge Sø. Den er ukendt for de fleste, da den fra 1897 og frem blev lagt i rør. I dag løber åen under Åboulevarden, der har taget navn herefter. Vi ønsker at genåben ladegårdsåen og derved være med til at sikre at Nørrebro bliver en bydel hvor alle kan færdes trygt. Hvor luften ikke er forurennet af bilos og skadelige partikler. Hvor man se sommerfugle og høre fugle synge, et levesteder for fugle, smådyr og insekter. Et sted man ubesværet kan fører en samtale med sin nabo.

Succeskriterier 2012 - 13

- Plancher fra 10 andre steder hvor det er lykket at nedlægge motorvej til fordel for natur
- 4 gadeevents: Liv Under Buen, Ågaden, Åboulevard ét stort fx i Rantzausgade ved Brorsonskirken
- Etablere et stærkt netværk for genåbning af Ladegårdsåen
- Ansøge minimum et fond, med henblik på illustrativt demonstrationsprojekt.

MiljøPunkt Nørrebro har i samarbejde med Worcester Polytechnic Institute, Massachusetts, USA. Lavet et forslag til frilægning af Ladegårdsåen. De 3 elever: Shane, Anthony og Nezza-Marie, der arbejder i døgndrift, arbejder ud fra ideer som er gennemprøvet i Kuala Lumpur.

Nedgravede tunneler til biler og anden offentlig transport, ved skybrud, vil man kunne inddrage dele af tunnelen som lager for regnvand. På gade niveauet, skal den genåbnes Ladegårdsåen løbe, på de grønne arealerne op til åen, skal der renses regnvand, så vandet bliver rent før det ledes ud i søerne.

Lokaludvalget blev som de første præsenteret for det flotte resultat, og var meget interesseret i det videre arbejde, fx i Byrumsplanen som er en del af Bydelplanen. Derefter gik det stærkt der har været meget presseomtale og vi har 6.514 underskrifter på at det ville være en god ide at genåbne Ladegårdsåen.

Nedenfor er et uddrag fra pressen:

Sæt pris på din Ladegårds Å

Nu kan der regnes på den værdistigning en åbning af Ladegårdsåen vil give. Og det er netop hvad Kasper Jessen, specialestuderende i miljøøkonomi, er i færd med for Ladegårdsåen. Den nye metode kigger på hvad boligerne typisk falder eller stiger...

Et stort skridt nærmere Ladegårds Å

En af de store knaster ved at bruge spildevandsmidler til grønne moderne skybruds/ klimaløsninger har været statens regler på området, der har skelnet skarpt mellem kloakanlæg og grønne løsninger. Indtil nu. Det er lykkedes København, Frederiksberg og andre kommuner at overbevise...

Er Ladegårdsåen blot en romantisk idé eller en naturlig del af moderne byplanlægning?

Her er debat mellem skribent Søren K. Willemoes, Teknik- og miljøborgmester Ayfer Baykal og Anders Jørn Jensen fra Miljøpunkt Nørrebro, efter visningen af filmen Lost Rivers under CPH:DOX 2012. Moderator er Birgitte Kjær fra Politiken. Vi kommer lidt brat ind...

Trafik-støj på Bispeengbuen, Ågade og Åboulevard

TV2 Nyhederne kører en serie om støj i boligområder. I mit arbejde med at nedgrave Åboulevard/ Ågade/ Bispeengbuen, der er en af de mest trafikerede indfaldsveje i København, er jeg blevet overrasket over, at den største opbakning jeg har fået fra beboerne,...

Historisk kort

Her er et historisk kort fra 1955, udgivet af Københavns kommune. De to åer Grøndalsåen og Lygte Å løber ind i det store grønne område, der hedder Bispeengen (i dag Bispeengbuen). Ladegårdsåen ses løbe fra Bispeengen mod øst og ind...

Biltunneller kan fjerne luftforurening

I weekenden skrev Politiken, at luften i Københavns gader alligevel ikke kommer til at overholde EUs renluftsdirektiv, på trods af at Danmark har fået 5 år ekstra til at leve op til aftalen. Miljøminister Ida Auken vil afvente Trængselskommissionens indledende...

Ladegårdsåen i Åboulevard eller Rantzausgade?

Hvad koster mest? Magasinet KBH har i dag en artikel hvor de 2 muligheder for at åbne Ladegårds Å opridses. Rantzausgade: 300 millioner. Åboulevard 2,3 milliarder. Men er regnestykket så simpelt? Jeg mener ikke de to projekter kan sammenlignes. Vores...

Danmarks Naturfredningsforening støtter Ladegårds Å på Åboulevard

Du spørger måske dig selv, hvordan en naturfredningsforening kan støtte et projekt med en motortrafiktunnel til 2 milliarder kr? Læs Rune Langes argumentation her. Københavns kommune er desuden enige med Danmarks Naturfredningsforening når det kommer til de naturmæssige kvaliteter. De skriver:...

Forundersøgelse til åbning af Ladegårds Å bevilget

Så er Ladegårdsåen på budgettet for 2013. I første omgang som en del af en skybrudspakke, der også indeholder andre projekter. Teksten i budgetforliget er: "Der afsættes 2,0 mio.kr i anlæg i 2013, 30,1 mio.kr i 2014 og 9,9 mio.kr..

Brev til Teknik- og Miljøudvalget

Politikerne sidder i budgetforhandlinger i disse dage. Jeg har skrevet til dem for at minde om den folkelige opbakning til projektet. Se brevet her: Kære Teknik- og Miljøudvalg, Miljøpunkt Nørrebro har foreslået at åbne Ladegårdsåen i Åboulevard, og forslaget er...

Ayfer Baykal har bedt sin forvaltning se på mulighederne for at gennemføre projektet, med genåbning af Ladegårdsåen. Ayfer Baykal siger: »Det ville være en drøm for mig at kunne begrave Åboulevardens mange biler langt under jorden og få lagt åen frit. Det ville fjerne støj, røg og møg fra gaden og give plads til fodgængere, cyklister, vand og byliv. Men forslaget er også meget dyrt. Det vil kræve hjælp fra fonde, hvis vi skal gennemføre projektet som det er skitseret«. »Jeg vil nu bede min forvaltning se på, om vi kan gennemføre projektet på Åboulevard. Eventuelt i en billigere udgave, hvor vi dropper tunnellerne til biler. Det kræver, at vi flytter eller reducerer biltrafikken. Umiddelbart lyder det som en umulig ide. Men vi skal ikke glemme, at det er præcist, hvad de har gjort i Århus midtby for nogle år siden«, siger Ayfer Baykal.

Succeskriterier 2012 - 13

- Plancher fra 10 andre steder hvor det er lykket at nedlægge motorvej til fordel for natur
- 4 gadeevents: Liv Under Buen, Ågaden, Åboulevard ét stort fx i Rantzausgade ved Brorsonskirken
- Etablere et stærkt netværk for genåbning af Ladegårdsåen
- Ansøge minimum et fond, med henblik på illustrativt demonstrationsprojekt.

Som man kan se ovenfor, er der sket en hel mere ende vi har forventet, da året startet. Der er i dag konkret forslag, der er under udarbejdelse i Københavns Kommune. Der er sket mange positive ændringer, der betyder at, vi ikke har fremstillet plancher fra 10 andre steder hvor det er lykket at nedlægge motorvej til fordel for natur. Vi var afholdt gadeevents på Rantzausgade ved Brorsonskirken og der er etableret et netværk for genåbning af Ladegårdsåen med over 6.500 tilsagn. Vi har ansøgt mange fonde med henblik på at midler til at mobilisere borgerne og lave et illustrativt demonstrationsprojekt eller mindre åbning af Ladegårdsåen.

Trafik – Cykel fremmere

Vision for arbejdsområdet

At gøre Nørrebro til en bydel stort set fri for privatbilisme og parkerede biler på gader/pladser. En bydel hvor alle også børn, gamle og handicappede kan færdes trygt til fods, i kørestol, cykle på brede cykelstier og vores børn kan færdes trygt på vejene. Hvor luften ikke er forurenede af bilos og skadelige partikler. Hvor man se sommerfugle og høre fugle synge, mens man ubesværet fører en samtale på Nørrebrogade. Hvor gader og pladser har levesteder for fugle, smådyr og insekter. Hvor der er skulpturelle klatrestativer på gadehjørnerne i stedet for parkerede biler. Koret sagt bedre trafikforhold for cyklister og fodgængere på Nørrebro

Succeskriterier 2012 - 13

- Færdig omlægning af den indre del af Nørrebrogade. (MPN Understøtter miljøprocessen)
- Nørrebrogade, Arbejde for at der fjerner gennemkørende biltrafik, på den ydre del. (MPN Understøtter miljøprocessen)
- Implementere bussluse i Mimergade. (MPN Understøtter miljøprocessen)
- Implementere strøggade i Guldbergsgade, med 3 "nye pladser". (MPN Understøtter miljøprocessen)
- Den gennemkørende trafik på Nørre alle skal stoppes igen. MPN har førertrøjen.
- Venstresving forbudt på Sankt Hans Torv fra byen, mod Nørre Alle. MPN har førertrøjen.
- Information og dialog om trafikfordampning og bevise bedre sundhed heraf.
- Ansøgning til fond om at Nørrebro Delecykler bliver digitaliseret
- Nørrebro Delecykler bliver digitaliseret/opdateret og genopreklameret på Nørrebro
- Vi ønsker at en af idéerne fra idébanken bliver virkeliggjort i 2012

Succeskriterier 2012

- Fysisk omlægning af den indre del af Nørrebrogade.

Miljøeffekten efter omlægningen af Nørrebrogade er enorm og har lavet Danmarks historie, biltrafikken på gaden faldet med 60 % siden 2008, da trafikomlægningen af Nørrebrogade startede, der var dagligt 15.000 biler hen over Dronning Louises Bro, men det tal er i dag faldet til 6.000. Men ikke nok med det, cykeltrafikken er steget med 20 % på Dronning Louises Bro. Desuden er der hele 60 % flere fodgængere, på Nørrebrogade efter omlægningen af trafikken. Derudover er antallet af trafikuheld reduceret med 45 %, støjniveauet er halveret og bussernes rejsetid gennem gaden er faldet med 10 procent. Nørrebrogade er blevet en succes, til efterlevelse andre steder med stor trafikbelastning.

- Nørrebrogade bliver fri for gennemkørende biltrafik, gennem trafikforsøg på Ydre del. Det er lykkedes at få midler til 2. del af Nørrebrogade i Budget for Københavns Kommune 2013-2015. Arbejdet er igangsat og erfaringerne fra indre del skal bruges på denne ydre del. Og desuden skal vi også gøre det bedre end på indre del. Nu har vi erfaringen.

- Implementere bussluse i Mimergade. Københavns kommune har ikke afsat midler til Bussluse i Mimergade. Vi fortsætter arbejde og med at sikre at Superkilen overgang ved mimergade bliver mere tryk.

- Implementere sidste del af Nørrebro cykelrute. Den sidste del af Nørrebro Cykelruten er afsluttet, dejligt at se. Den sidste del laves i 2017-2018.

- Implementere strøggade i Guldbergsgade, med tre nye pladser. Udbygning af udvidet fortovej i Guldbergsgade, frem til Møllegade, var færdig i efteråret

lokale handel. Herunder Trafiklyset på fælledvej og fodgænger fældet i Nørreålle og Guldbergsgade ved Mimersgade. Desuden skal pladsen ved Møllegade/Guldbergsgade leves, og sikres bedre forhold for de svage trafikanter implementeres i foråret 2014.

- Cykelrute i Sankt Hans Gade/Guldbergsgade/Mimersgade. Nederste del i Sankt Hans Gade er udført og færdiglavet når strøggade laves i Guldbergsgade. Vi fortsætter arbejde og med at sikre "Harskovruten" bliver implementeret, med en undergang ved Mimersparken, så det bliver en sikkerskolevej og mere tryk og sikker for borgerne og fremme den lokale handelsliv.
- Venstresving forbudt på Sankt Hans Torv fra byen, mod Nørre Alle. Den gennemkørende trafik på Nørre alle skal stoppes igen. Denne løsning har der ikke været arbejdet på, men der arbejdes på møde i 2014 om problematikken. Vi fortsætter arbejde og med at sikre en mere sikker Sankt Hans Torv, så det bliver en sikkerskolevej og mere tryk og sikker for borgerne.
- Elmegade, bliver en ny spændende »opholdsgade«. MiljøPunkt arbejder på at få midler til dette projekt, det blev ikke tilgodeset i Budget 20113/14 for Københavns kommune. Vi arbejder for, at den del, der er tæt på Nørrebrogade bliver gågade. Vi fortsætter arbejde og prøve at få det på Overførselmidler i 2013 og eller Budgettet for Københavns kommune i 2014.
- Information og dialog om trafikfordampning og bevise bedre sundhed heraf. Der har ikke specielt været arbejdet på dette emne, men sundheden har været oppe i dialogen om partikler hvor vi har understøttet det møde, som Det Økologisk Råd har afholdt om emnet, ud fra målinger på Jagtvej.
MiljøPunkt Nørrebro arbejder på at finde midler til at fortsætte dette arbejde, Men i 2014 er det dokumenteret at Nørrebrogade er trafikfordampet med 60%. Vi skal brud dette fremover i arbejdet.
- Nørrebro Delecykler bliver opreklameret på Nørrebro. Vi har opdateret alle cykler og vi fortsætter dette arbejde, *MiljøPunkt Nørrebro arbejder på at finde midler til at fortsætte dette vigtige projekt, i samarbejde med de andre MiljøPunkter og Økologisk råd for at sikre en mindre ressourcekrævende bemanning og at Nørrebro Delecykler bliver digitaliseret*
- Vi ønsker at en af idéerne fra idébanken bliver virkeliggjort i 2012. Desværre er der ingen af ideerne der er gennemført i 2012 vi prøver igen i 2013.

Deltage i festivals

Succeskriterier 2012

- Københavns Kommunes Miljøfestival 2012
- Nørrebro Festivalen
- Kulturelle Markedsdage
- Kvarterfesten i Guldbergsgade
- Festen i Haraldsgade

Desværre har vi kun deltaget i festen i Haraldsgade Områdeløft, og 2 gange i Gadefesten i Guldbergsgade. Københavns Kommunes Miljøfestival 2012 ønskede Nørrebro Lokaludvalg ikke at deltage i under de betingelser som Københavns kommune opstillede. Nørrebro Festivalen og Kulturelle Markedsdage blev begge aflyst i 2012.

Ledelsesberetning 2012

Miljøpunkt Nørrebro blev stiftet den 29. april 2003. Fonden har en bestyrelse med 6 medlemmer, hvor de udpegningsberettigede organisationer fremgår af vedtægten.

Fonden har hjemsted i Københavns Kommune og har til formål at støtte og udvikle det lokale miljøarbejde på Nørrebro. Fonden skal have kontor og drive sine aktiviteter på Nørrebro. Derudover kan fonden drive aktiviteter i andre bydele i det omfang, at det er et vilkår for at modtage støtte fra Københavns Kommune. Fondens midler, skal bruges til disse formål.

Fonden har i 2012 drevet *Miljøpunkt Nørrebro* på Blegdamsvej 4B, 2200 København N. og igangsat og afviklet aktiviteter på Nørrebro og i overensstemmelse med Fondens vedtægter samt støttevilkår fra Københavns Kommune. Fonden har fremsendt arbejdsprogram, succeskriterier, budget, budgetopfølgning m.v. til Nørrebro lokaludvalg som det kræves ifølge Støttevilkår.

Københavns Kommune støtter fonden med en driftsbevilling til, at drive *Miljøpunkt Nørrebro* på i alt 640.000 kr. fra Økonomiforvaltningen gennem Nørrebro lokaludvalg for 2012, desuden er der overført 110.501 kr. i driftstilskud fra 2011.

Derudover har *Miljøpunkt Nørrebro* haft andre indtægter på 2.345.922 kr. som har været tilskud til konkrete aktiviteter og betaling for specifikke ydelser indenfor Fondens formål.

Indtægter er 3.096.422 kr. for 2012 og udgifterne er 3.374.575 kr. og dette er utilfredsstillende, da det betyder, at der er et underskud på 278.153 kr. eller 9 % af omsætningen.

Miljøpunkt Nørrebro har driftet ByOasen i De Gamles By. Dette projekt har opnået ekstern støtte på 1.277.977 kr. Der af afholdt udgifter for 1.544.202 kr. i løbet af året er oparbejdet et underskud på 266.225 kr. der overføres til 2013.

Vi har bogført igangværende arbejder fra i regnskabsåret 2012. med 305.322 Kr. i forhold til afholdte udgifter for Smart Miljøstation, direkte udgifter og en stor del af det forventet overskud. Beløb er modregnet i regnskabet for 2012.

Likviditet har i perioder været negativ, det har været nødvendig at bruge kassekrediten gennem længere tid på 300.000 – 400.000 kr. det har kostet mange midler og tid + at det var nødvendig at skifte bank til Merkur, da Fælleskassen ikke ville finansiere driften af MiljøPunkt Nørrebro og ej heller, Smart Miljøstationen der har et likviditets behov på 1 Mio.

Da der i regnskabsåret 2012, er et underskud på 278.153 kr. er samlet set et utilfredsstillende resultat, underskuddet overføres til mindre forbrug i regnskabsåret 2013.

Generelt om regnskab for 2012, Vores driftstilskud fra Københavns kommune er gået fra 1.600.000 kr. i 2010 til 640.000 kr. i 2012 eller en reducere på næsten 1.000.000 kr. og dette har vi klaret rimeligt, selv om vi ikke er kommet helt i mål. Men vi har reduceret vores omkostninger med 400.000 kr. og forøget/fasthold vores projekter / aktiviteter på omkring 2.000.000 kr. så alt i alt ok.

Perspektiver for fremtiden. Vores overgang til at skaffe midler fra andre partnere end København kommune er stigende, det private engagement, speciel med udsigterne til at få solgt Smart MiljøStationen ser lovende ud, men samtidig indsnævre dette også vores indsats område.

Det vigtigste er at få ByOasen: minimum til at ville i sig selv, men gerne til at give overskud.

Desuden har regeringen afsat 35 mio. i 2013, til lokale igangsætter og miljøarbejder, på opfordring af det lokale agenda 21 arbejder.

Så samlet set, ser 2013 mere positivt ud, for det lokale miljøarbejde, end det forgangene.

Erik H Jørgensen
Centerleder

Miljøpunkt Nørrebro fra 2003 til 2012

	Regnskab 2012	Regnskab 2011	Regnskab 2010	Regnskab 2009	Regnskab 2008	Regnskab 2007	Regnskab 2006	Regnskab 2005	Regnskab 2004	Regnskab 2003
1										
2										
3										
4	640.000	1.117.606	1.575.800	1.545.000	1.500.000	1.382.690	1.323.000	1.276.890	1.251.950	1.125.000
5	2.456.422	2.501.738	2.345.020	3.988.773	505.932	549.505	600.759	166.484	380.824	
6	3.096.422	3.619.345	3.920.920	5.533.773	2.005.932	1.912.195	1.923.759	1.443.474	1.632.774	1.125.000
7	852.457	624.045	513.306	546.886	592.092	586.375	646.584	649.288	556.330	245.744
8	41.274	49.109	125.146	84.768	41.869	48.874	54.992	26.123	18.857	2.695
9	150.686	780.901	789.346	430.038	262.238	248.049	208.236	175.527	114.767	285.980
10	192.543	186.951	210.879	189.157	194.257	192.788	165.871	153.736	143.270	71.200
11		11.068	29.650	21.381	35.636	25.235	28.908	17.218	35.802	124.357
12	1.236.960	1.652.073	1.668.328	1.272.230	1.126.092	1.101.321	1.104.592	1.021.992	869.026	729.976
13	40.053	82.623	27.741	34.523	20.000	40.656	33.225	2.925	37.124	14.079
15	2.074.310	1.731.886	2.245.238	4.034.409	723.570	757.894	784.945	399.631	788.566	275.382
16	2.114.363	1.814.509	2.272.979	4.068.933	743.570	798.549	818.170	402.556	805.689	289.461
17	23.252	13.122	3.469	5.004	5.931	2.347	583	1.886	641	282
18	3.374.575	3.479.705	3.944.776	5.346.167	1.875.595	1.902.220	1.923.346	1.426.333	1.675.357	1.019.719
19	-278.163	139.640	-23.854	187.606	130.337	9.977	413	17.141	-42.553	105.280
20										

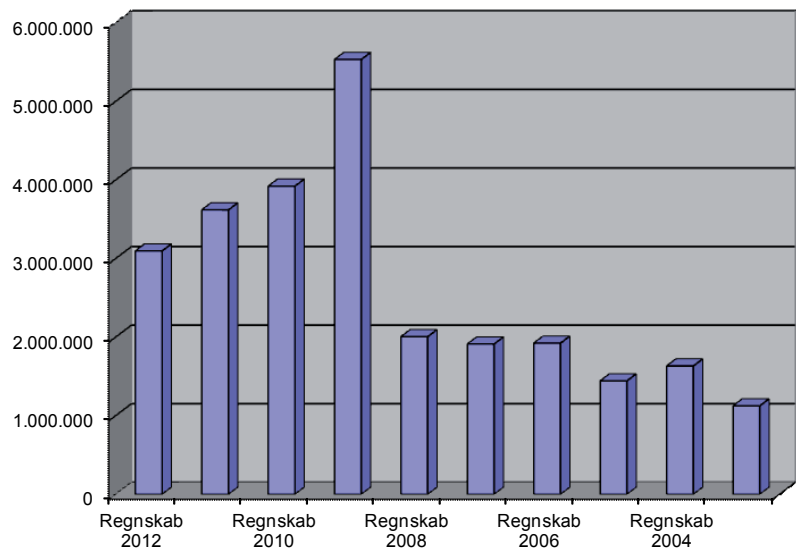
MILJØPUNKT

AGENDA 21 · FOR ET BÆREDYGTIGT KBH

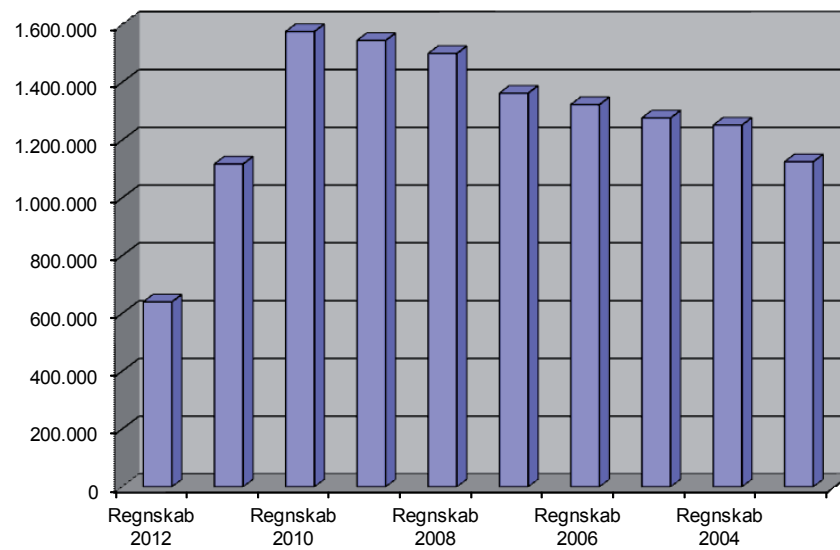
NØRREBRO

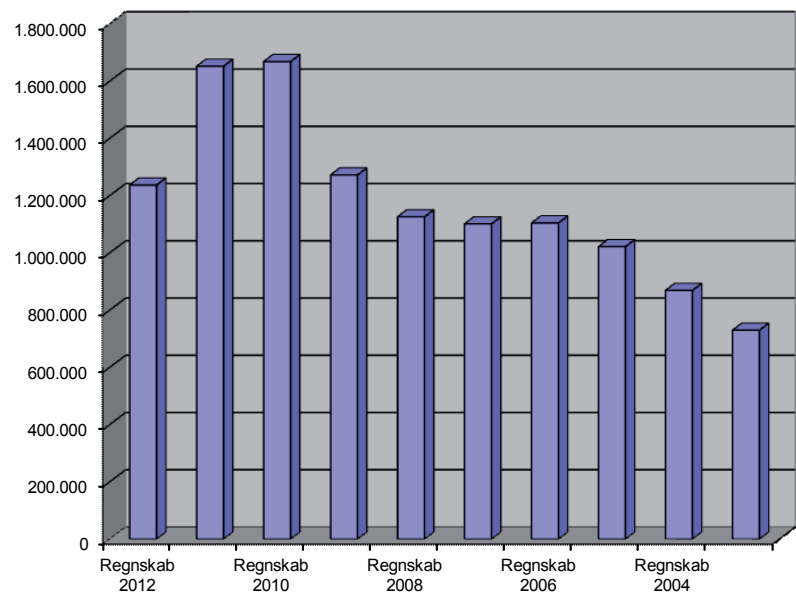
Samlet Indtægter for MiljøPunkt Nørrebro

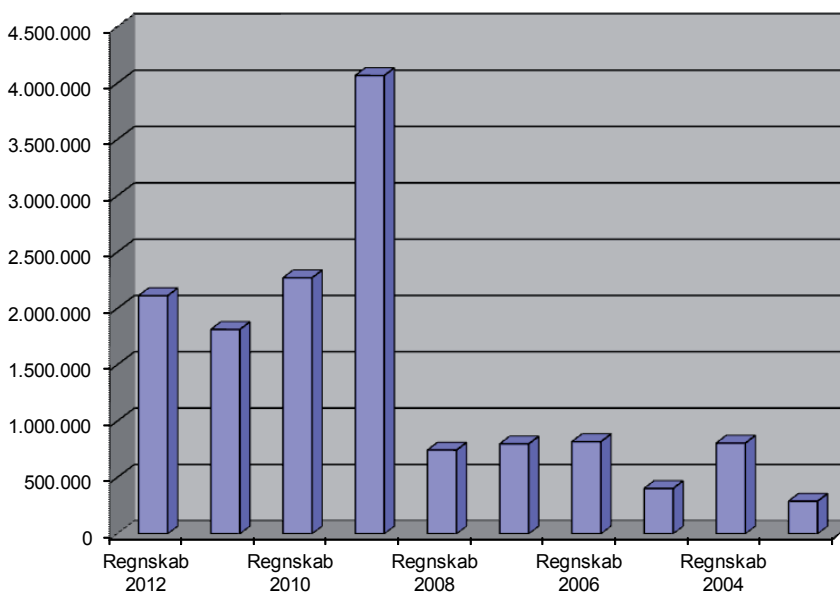
Tilskud fra Københavns Kommune/ NLU.

Faste administrationsudgifter

Projekt / Aktivitetets udgifter

Tekst og Budget: Centerleder Erik H. Jørgensen.
Layout: Multimedie Designer P. Simonsen Saxtorph.

MILJØPUNKT

AGENDA 21 · FOR ET BÆREDYGTIGT KBH

NØRREBRO